

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
İÇİNDEKİLER	7
ŞEKİLLER DİZİNİ	10
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	11
GİRİŞ	15

BİRİNCİ BÖLÜM

PLATFORM ÇALIŞMA

1. YENİ BİR ÇALIŞMA ŞEKLİ: PLATFORM ÇALIŞMA	19
1.1. Platform Ekonomisi	19
1.2. Platform Ekonomisi Çerçevesinde Yeni Çalışma Şekilleri	27
1.3. Platform Çalışma	32
1.3.1. Tanım	32
1.3.2. Platform çalışmanın özellikleri	37
1.3.2.1. Platform çalışmanın olumlu özellikleri	37
1.3.2.1.1. Çevrimiçi platform bakımından olumlu özellikleri	37
1.3.2.1.2. Müşteri bakımından olumlu özellikleri	38
1.3.2.1.3. Platform çalışanı bakımından olumlu özellikleri	39
1.3.2.2. Platform çalışmanın platform çalışanı bakımından olumsuz özellikleri	41
1.3.2.2.1. Genel olarak	41
1.3.2.2.2. Düşük gelir elde etme	42
1.3.2.2.3. Güvencesiz çalışma	46
1.3.2.2.4. Ayrımcılık	46
1.3.2.2.5. Olumsuz çalışma koşulları	51
2. PLATFORM ÇALIŞMA TÜRLERİ	53
2.1. Genel Olarak	53
2.2. Sanal Çalışma	60
2.2.1. Sanal dünyada çalışma	60
2.2.2. Gold-farming çalışma	66
2.2.3. Kitle çalışma	70

2.3. Talep Üzerine Konum Tabanlı Çalışma	77
3. PLATFORM ÇALIŞMA İLİŞKİSİNİN TARAF LARI	81
3.1. Genel Olarak	81
3.2. Çevrimiçi Platform.....	83
3.2.1. Tanım.....	83
3.2.2. Çevrimiçi platform türleri	91
3.2.2.1. İç ve dış platform	91
3.2.2.2. Platform çalışma türleri çerçevesinde çevrimiçi platform türleri.....	94
3.2.2.3. Faaliyetin alanlarına göre çevrimiçi platform türleri.....	95
3.2.2.4. Görev atama yöntemine göre çevrimiçi platform türleri	99
3.2.3. Çevrimiçi platform özel istihdam bürosu olarak kabul edilebilir mi?.....	101
3.2.4. Çevrimiçi platform franchise veren olarak kabul edilebilir mi?	110
3.3. Müşteri.....	114
3.4. Platform Çalışanı	114
3.4.1. Genel olarak.....	114
3.4.2. Platform çalışanı ev hizmetlerinde çalışan olarak kabul edilebilir mi?	115
3.4.3. Platform çalışanı uzaktan çalışan olarak kabul edilebilir mi?.....	122

İKİNCİ BÖLÜM

İŞ SÖZLEŞMELERİNDE BAĞIMLILIK USURUNUN ÖNEMİ VE PLATFORM ÇALIŞANLARI AÇISINDAN BAĞIMLILIK USURUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. BAĞIMLILIK USURUNUN TESPİTİ	131
1.1. Genel Olarak	131
1.2. İş Sözleşmesinin Unsurları.....	132
1.2.1. İş sözleşmesi tanımı	132
1.2.2. Ücret unsuru.....	135
1.2.3. İş görme unsuru.....	137
1.2.4. Bağımlılık unsuru	138
1.3. Uluslararası Hukukta ve Ulusal Hukuklarda Bağımlılık Usuruna Yüklenen Anlam ve Bağımlılık Usurunun Tespitinde Kullanılan Ölçütler	138
1.3.1. Genel olarak.....	138
1.3.2. Uluslararası Çalışma Örgütü	139
1.3.3. Avrupa Birliği	144
1.3.4. Birleşik Krallık.....	154
1.3.5. Kanada.....	162
1.3.6. Amerika Birleşik Devletleri.....	168

1.3.7. İspanya.....	178
1.3.8. İtalya	182
1.3.9. Almanya	186
1.3.10. Avusturya.....	190
2. TÜRK İŞ HUKUKU AÇISINDAN BAĞIMLILIK UNSURUNUN TESPİTİ	195
2.1. Hukuki Belgelerde Bağımlılık Kavramı	195
2.2. Doktrinde Bağımlılık Kavramı	197
2.3. Yargı Kararları Işığında Bağımlılık Kavramı	202
2.4. Platform Çalışma İlişkisinde İşverenin Yönetim Hakkına ve Bağımlılık Unsuruna Verilmesi Gereken Anlam.....	212

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

PLATFORM ÇALIŞANLARININ HUKUKİ STATÜSÜ VE TÜRK İŞ HUKUKU AÇISINDAN DEĞERLENDİRMELER

1. UBER PLATFORMU KAPSAMINDA ÇALIŞAN PLATFORM ÇALIŞANLARININ HUKUKİ STATÜSÜ	221
1.1. Genel Olarak	221
1.2. Uber Platformunun İşleyişi.....	223
1.3. Uber Platformu Kapsamında Taraflar Arasındaki Sözleşmesel İlişkilerin Hukuki Niteliği.....	226
1.3.1. Platform sağlayıcısı ve platform çalışanı arasındaki ilişki.....	226
1.3.1.1. Genel olarak.....	226
1.3.1.2. Platform sağlayıcısı ve platform çalışanı arasındaki ilişkinin niteliğine dair doktrindeki görüşler.....	227
1.3.1.3. Platform sağlayıcısı ve platform çalışanı arasındaki ilişkiyi değerlendiren yargı kararları.....	232
1.3.1.4. Görüşümüz.....	245
1.3.2. Platform sağlayıcısı ve müşteri arasındaki ilişki	252
1.3.3. Müşteri ve platform çalışanı arasındaki ilişki.....	256
2. FOODORA PLATFORMU KAPSAMINDA ÇALIŞAN PLATFORM ÇALIŞANLARININ HUKUKİ STATÜSÜ	258
2.1. Genel Olarak	258
2.2. Foodora Platformunun İşleyişi	259
2.3. Foodora Platformu Kapsamında Taraflar Arasındaki Sözleşmesel İlişkilerin Hukuki Niteliği.....	261
2.3.1. Platform sağlayıcısı ile platform çalışanı arasındaki ilişki.....	261
2.3.1.1. Genel olarak.....	261
2.3.1.2. Platform sağlayıcısı ve platform çalışanı arasındaki ilişkinin niteliğine dair doktrindeki görüşler.....	261

2.3.1.3. Platform sağlayıcısı ve platform çalışanı arasındaki ilişkiyi değerlendiren yargı kararları	264
2.3.1.4. Görüşümüz.....	275
2.3.2. Platform sağlayıcısı ve müşteri arasındaki ilişki	279
2.3.3. Müşteri ve platform çalışanı arasındaki ilişki	281
3. ARMUT PLATFORMU KAPSAMINDA ÇALIŞAN PLATFORM ÇALIŞANLARININ HUKUKİ STATÜSÜ	281
3.1. Genel Olarak	281
3.2. Armut Platformunun İşleyişi	281
3.3. Armut Platformu Kapsamında Taraflar Arasındaki Sözleşmesel İlişkilerin Hukuki Niteliği.....	284
3.3.1. Platform sağlayıcısı ile platform çalışanı arasındaki ilişki.....	284
3.3.1.1. Genel olarak.....	284
3.3.1.2. Platform sağlayıcısı ve platform çalışanı arasındaki ilişkinin niteliğine dair doktrindeki görüşler.....	284
3.3.1.3. Platform sağlayıcısı ve platform çalışanı arasındaki ilişkiyi değerlendiren yargı kararları	288
3.3.1.4. Görüşümüz.....	291
3.3.2. Platform sağlayıcısı ve müşteri arasındaki ilişki	297
3.3.3. Müşteri ve platform çalışanı arasındaki ilişki.....	297
3.4. Türk İş Hukukunda Platform Çalışma Üzerine Öneriler	298
SONUÇ	309
KAYNAKÇA	319

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.1. Platform çalışma türleri	60
Şekil 1.2. Üçlü ilişki çerçevesinde platform çalışmanın tarafları.....	82
Şekil 1.3. Platform çalışma türüne göre çevrimiçi platformlar	95
Şekil 1.4. Faaliyet alanına göre platform çalışma türleri	96
Şekil 1.5. Görev atama yöntemine göre platform çalışma türleri	99